

**EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG)
nr 551/2004**

av den 10 mars 2004

**om organisation och användning av det gemensamma europeiska
luftrummet**

(”förordning om luftrummet”)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 80.2 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽³⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽⁴⁾, på grundval av det gemensamma utkast som förlikningskommittén godkände den 11 december 2003, och

av följande skäl:

- (1) Skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum kräver ett harmoniserat tillvägagångssätt för att reglera luftrummet organisation och användning.
- (2) I rapporten från högnivågruppen för ett gemensamt europeiskt luftrum, i november 2000, anses det att luftrummet bör utformas, regleras och förvaltas strategiskt på europeisk basis.
- (3) I kommissionens meddelande av den 30 november 2001 om skapandet av ett gemensamt europeiskt luftrum uppmanas till en strukturell reform för att möjliggöra skapandet av det gemensamma europeiska luftrummet genom en stegvis mer integrerad förvaltning av luftrummet och utveckling av nya koncept och förfaranden för flygledningstjänst.
- (4) I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 549/2004 av den 10 mars 2004 (”ramförordning”) ⁽⁵⁾ fastställs ramen för skapandet av det gemensamma europeiska luftrummet.
- (5) Enligt artikel 1 i 1944 års Chicagokonvention angående internationell civil luftfart erkänner de fördragsslutande staterna att varje stat har fullständig och exklusiv suveränitet i luftrummet över sitt territorium. Det är inom ramen för denna suveränitet som gemenskapens medlemsstater, om inte annat följer av tillämpliga internationella konventioner, verkställer myndighetsutövning genom kontroll av flygtrafik.

⁽¹⁾ EGT C 103 E, 30.4.2002, s. 35.

⁽²⁾ EGT C 241, 7.10.2002, s. 24.

⁽³⁾ EGT C 278, 14.11.2002, s. 13.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets yttrande av den 3 september 2002 (EUT C 272 E, 13.11.2003, s. 316), rådets gemensamma ståndpunkt av den 18 mars 2003 (EUT C 129 E, 3.6.2003, s. 11) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 3 juli 2003 (ännu ej offentliggjord i EUT). Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 29 januari 2004 och rådets beslut av den 2 februari 2004.

⁽⁵⁾ Se sidan 1 i detta nummer av EUT.

▼B

- (6) Luftrummet är en gemensam resurs för alla användarkategorier som bör användas flexibelt av alla dessa kategorier för att säkerställa rättvisa och öppenhet, samtidigt som medlemsstaternas behov i fråga om säkerhet och försvar och deras åtaganden i internationella organisationer beaktas.
- (7) En effektiv luftrumsplanering är grundläggande för att öka kapaciteten hos flygtrafikledningssystemet, ge optimal respons på olika användarkrav och uppnå den mest flexibla användningen av luftrummet.
- (8) De verksamheter som bedrivs av Eurocontrol bekräftar att det inte är realistiskt att flygvägsnätet och luftrumets struktur utvecklas isolerat eftersom varje enskild medlemsstat är en integrerad del av det europeiska nätet för flygledningstjänst (EATMN - European Air Traffic Management Network) både inom och utanför gemenskapen.
- (9) Ett stegvis mer integrerat operativt luftrum bör inrättas för allmän flygtrafik på sträcka (en route) i det övre luftrummet; gränssnittet mellan det övre luftrummet och det undre luftrummet bör identifieras i enlighet därmed.
- (10) En europeisk övre flyginformationsregion (EUIR - European Upper Flight Information Region) som omfattar det övre luftrummet under medlemsstaternas ansvar inom räckvidden för denna förordning bör underlätta gemensam planering och offentliggörande av flyginformation för att lösa problemet med regionala flaskhalsar.
- (11) Luftrumets användare möter olika villkor avseende tillgång till och rörelsefrihet inom gemenskapens luftrum. Detta beror på den bristande harmoniseringen av luftrumsklassificeringen.
- (12) Omstruktureringen av luftrummet bör grundas på operativa krav utan hänsyn till befintliga gränser. Gemensamma allmänna principer för att inrätta enhetliga funktionella luftrumsblock bör utarbetas i samråd med och på grundval av teknisk rådgivning från Eurocontrol.
- (13) Det är väsentligt att uppnå en gemensam och harmoniserad struktur för luftrummet när det gäller flygvägar och sektorer, att basera det nuvarande och framtida organiserandet av luftrummet på gemensamma principer och att utforma och förvalta luftrummet i enlighet med harmoniserade regler.
- (14) Konceptet för flexibel användning av luftrummet bör fungera effektivt. Det är nödvändigt att optimera användningen av sektorer i luftrummet, särskilt under rusningstid för allmän flygtrafik och i luftrum med hög trafiktäthet, genom samarbete mellan medlemsstaterna, avseende sådana sektorers användning för militär verksamhet och utbildning. Det är därför nödvändigt att avsätta lämpliga resurser för ett effektivt genomförande av konceptet för flexibel användning av luftrummet, med hänsyn till både civila och militära krav.
- (15) Medlemsstaterna skall sträva efter att samarbeta med angränsande medlemsstater för att tillämpa principen om en flexibel användning av luftrummet över de nationella gränserna.
- (16) Skillnader i fråga om hur samarbetet mellan civila och militära myndigheter inom gemenskapen är organiserat hindrar en enhetlig och tidsmässigt god planering av luftrummet och genomförande av förändringar. Om det gemensamma europeiska luftrummet blir framgångsrikt eller ej beror på om det finns ett effektivt samarbete mellan de civila och militära myndigheterna, utan att detta påverkar medlemsstaternas prerogativ och ansvar på försvarsområdet.

▼B

- (17) Militär verksamhet och utbildning bör skyddas närhelst tillämpningen av gemensamma principer och krav äventyrar ett säkert och effektivt genomförande.
- (18) Lämpliga åtgärder bör införas för att förbättra flödesplaneringens effektivitet i syfte att bistå existerande operativa enheter, däribland Eurocontrols centrala enhet för flödeskontrolltjänst, för att säkerställa effektiva flygoperationer.
- (19) Det är önskvärt att överväga om principerna för det övre luftrummet bör utvidgas till att även omfatta det undre luftrummet i enlighet med en tidsplan och på grundval av lämpliga undersökningar.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

*Artikel 1***Syfte och räckvidd**

1. Inom ramförordningens räckvidd omfattar den här förordningen organisation och användning av det gemensamma europeiska luftrummet. Denna förordning syftar till att inom den gemensamma transportpolitiken stödja ett koncept för ett stegvis mer integrerat operativt luftrum och att inrätta gemensamma förfaranden för utformning, planering och förvaltning som säkerställer att flygledningstjänsten fungerar effektivt och säkert.
2. Användningen av luftrummet skall stödja driften av flygtrafiktjänster som en sammanhängande helhet i enlighet med förordning (EG) nr 550/2004 av den 10 mars 2004 om tillhandahållande av flygtrafiktjänster inom det gemensamma europeiska luftrummet ("förordningen om tillhandahållande av tjänster")⁽¹⁾.
3. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 10 skall denna förordning tillämpas på det luftrum inom ICAO-regionerna Europa och Afrika där medlemsstaterna har ansvar för tillhandahållandet av flygtrafikledningstjänster i enlighet med förordningen om tillhandahållande av tjänster. Medlemsstaterna får också tillämpa denna förordning på det luftrum för vilket de ansvarar inom andra ICAO-regioner på villkor att de informerar kommissionen och övriga medlemsstater om detta.
4. De flyginformationsregioner som ligger inom det luftrum som omfattas av denna förordning skall offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

KAPITEL II

LUFTRUMMETS UPPBYGGNAD

▼M1*Artikel 3***En europeisk övre flyginformationsregion (EUIR)**

1. Gemenskapen och dess medlemsstater ska sträva efter att inrätta en gemensam europeisk övre flyginformationsregion (EUIR) som erkänns av Icao. I detta syfte ska kommissionen i frågor som omfattas av

⁽¹⁾ Se sidan 10 i detta nummer av EUT.

▼ **M1**

gemenskapens behörighet ge rådet en rekommendation i enlighet med artikel 300 i fördraget senast den 4 december 2011.

2. EUIR ska utformas så att den omfattar det luftrum som omfattas av medlemsstaternas ansvar i enlighet med artikel 1.3 och den får även omfatta luftrum tillhörande tredjeländer i Europa.
3. Inrättandet av EUIR ska inte påverka medlemsstaternas ansvar för utnämning av leverantörer av flygtrafikledningstjänster för luftrum som omfattas av deras ansvar i enlighet med artikel 8.1 i förordningen om tillhandahållande av tjänster.
4. Medlemsstaterna ska behålla sitt ansvar gentemot Icao inom de geografiska gränserna för de övre flyginformationsregionerna och de flyginformationsregioner som Icao har tilldelat dem vid denna förordnings ikraftträdande.

*Artikel 3a***Digital luftfartsinformation**

1. Utan att det påverkar medlemsstaternas offentliggörande av luftfartsinformation och i överensstämmelse med det offentliggörandet ska kommissionen, i samarbete med Eurocontrol, säkerställa tillgången till luftfartsinformation av hög kvalitet i digital form som presenteras på ett harmoniserat sätt och som uppfyller kraven hos alla relevanta användare i fråga om uppgifternas kvalitet och aktualitet.
2. Vid tillämpningen av punkt 1 ska kommissionen
  - a) se till att det utvecklas en infrastruktur för luftfartsinformation på gemenskapsnivå i form av en digital integrerad briefingportal med obegränsad tillgång för berörda parter. Den infrastrukturen ska integrera tillgången till och tillhandahållandet av sådana begärda uppgifter som till exempel, men inte begränsat till, luftfartsinformation, information från rapportplatser för flygtrafikledningen, meteorologisk information och information om flödesplanering,
  - b) stödja en modernisering och harmonisering av tillhandahållandet av luftfartsinformation i dess vidaste bemärkelse i nära samarbete med Eurocontrol och Icao.
3. Kommissionen ska anta närmare genomförandebestämmelser för denna artikel i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 5.3 i ramförordningen.

*Artikel 4***Trafikregler för luftfart och luftrumsklassificering**

Kommissionen ska, i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 5.3 i ramförordningen, anta genomförandebestämmelser för att

- a) anta relevanta bestämmelser med avseende på trafikregler för luftfart, baserad på Icaos standarder och rekommenderade förfaranden,
- b) harmonisera tillämpningen av Icaos luftrumsklassificering med lämplig anpassning, för att säkerställa ett sammanhängande tillhandahållande av säkra och effektiva flygtrafikledningstjänster inom det gemensamma europeiska luftrummet.

▼ M1

Artikel 6

Nätverkets förvaltning och utformning

1. Nätverket för flygledningstjänsten ska genom sina uppgifter möjliggöra optimerad användning av luftrummet och säkerställa att luftrumets användare kan trafikera förstahandsflygvägar, samtidigt som maximal tillgång till luftrum och flygtrafiktjänster möjliggörs. Dessa uppgifter ska inrikta sig på stöd till initiativ på nationell nivå och på nivån av funktionella luftrumsblock och utföras med respekt för principen om åtskillnad mellan regleringsuppgifter och driftsmässiga uppgifter.

2. För att uppnå de mål som avses i punkt 1 ska kommissionen, utan att det påverkar medlemsstaternas ansvar för nationella flygvägar och luftrumsstrukturer, se till att följande uppgifter utförs:

- a) Utveckling av det europeiska flygvägsnätet.
- b) Samordning av knappa resurser inom de frekvensband som används av den allmänna flygtrafiken, särskilt radiofrekvenser samt samordning av transponderkoder.

De uppgifter som förtecknas i första stycket ska inte inbegripa antagandet av bindande bestämmelser av allmän räckvidd eller fattandet av politiska beslut. De ska ta hänsyn till förslag som framlagts på nationell nivå och på nivån av funktionella luftrumsblock. De ska utföras i samarbete med militära myndigheter i enlighet med överenskomna rutiner för flexibel användning av luftrummet.

Kommissionen får, efter samråd med kommittén för det gemensamma luftrummet och i överensstämmelse med de genomförandebestämmelser som avses i punkt 4, överlåta åt Eurocontrol eller något annat opartiskt och behörigt organ att utföra de uppgifter som förtecknas i första stycket. Dessa uppgifter ska, på medlemsstaternas och de berörda parternas vägnar, utföras på ett opartiskt och kostnadseffektivt sätt. De ska styras på lämpligt sätt, med erkännande av principen om separat ansvar för tillhandahållande av tjänster respektive reglerande uppgifter, med beaktande av behoven för hela nätverket för flygledningstjänsten och med deltagande av luftrumets användare och leverantörerna av flygtrafiktjänster.

3. Kommissionen får, efter vederbörligt samråd med berörda parter inom näringslivet, utöka förteckningen över uppgifter i punkt 2 med ytterligare uppgifter. Dessa åtgärder som avser att ändra icke väsentliga delar av denna förordning genom att komplettera den ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 5.4 i ramförordningen.

4. Närmare bestämmelser för genomförandet av de åtgärder som avses i denna artikel, med undantag för dem som avses i punkterna 6–9, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 5.3 i ramförordningen. Genomförandebestämmelserna ska framför allt avse följande:

- a) Samordningen och harmoniseringen av processer och förfaranden för att effektivisera förvaltningen av frekvenser för flyget, inbegripet framtagning av principer och kriterier.
- b) Den centrala uppgiften att samordna arbetet med att tidigt identifiera och tillgodose behoven av frekvenser inom de frekvensband som tilldelats den allmänna flygtrafiken i Europa, till stöd för utformningen och driften av det europeiska luftfartssystemet.
- c) Ytterligare uppgifter för nätverket för flygledningstjänsten, enligt definitionerna i generalplanen för flygledningstjänsten.
- d) Detaljerade arrangemang för beslutsfattande i samarbete mellan medlemsstaterna, leverantörerna av flygtrafiktjänster och förvaltningen av luftransportnätet, i anslutning till de uppgifter som avses i punkt 2.

▼ **M1**

- e) Förfaranden för samråd med berörda parter vid beslutsfattandet på både nationell och europeisk nivå.
- f) Arbetet med att mellan förvaltningen av lufttransportnätet och de nationella frekvensförvaltarna fördela uppgifter och ansvar inom det radiospektrum som av Internationella telekommunikationsunionen upplåtits för allmän flygtrafik, så det skapas garantier för att den nationella frekvensförvaltningen fortsätter sköta sådana uppgifter som inte påverkar nätet. I sådana fall som faktiskt påverkar nätet ska de nationella frekvensförvaltarna samarbeta med dem som ansvarar för förvaltningen av lufttransportnätet för att frekvenserna ska användas så ändamålsenligt som möjligt.

5. Andra aspekter av luftrumets utformning än de som avses i punkt 2 ska behandlas på nationell nivå eller på nivån av funktionella luftrumsblock. Denna utformningsprocess ska beakta trafikbelastningar och komplexitet, nationella prestationsplaner eller prestationsplaner för funktionella luftrumsblock och ska inbegripa fullt samråd med relevanta användare av luftrummet eller relevanta grupper som företräder användare av luftrummet, och i förekommande fall, militära myndigheter.

6. Medlemsstaterna ska överlåta åt Eurocontrol eller något annat opartiskt och behörigt organ att, under vederbörlig tillsyn, förvalta flödesplaneringen.

7. Genomförandebestämmelserna för flödesplaneringen, inbegripet de nödvändiga tillsynsförfarandena, ska utvecklas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 5.2 i ramförordningen och antas i enlighet med det föreskrivande förfarande som avses i artikel 5.3 i ramförordningen, för att den tillgängliga luftrumskapaciteten ska användas så ändamålsenligt som möjligt och flödesplaneringen förbättras. Dessa bestämmelser ska grundas på öppenhet och effektivitet så att kapaciteten kan tillhandahållas på ett flexibelt sätt inom de angivna tidsramarna, i överensstämmelse med rekommendationerna i Icaos regionala plan för flygtrafiktjänst för Europaregionen (ICAO Regional Air Navigation Plan, European Region).

8. Genomförandebestämmelserna för flödesplanering ska stödja driftsmässiga beslut som fattas av leverantörer av flygtrafiktjänster, flygplatsoperatörer och luftrumets användare och ska omfatta följande områden:

- a) Färdplanering.
- b) Användning av tillgänglig luftrumskapacitet under alla faser av flygningen, även tilldelning av avgångstider.
- c) Den allmänna flygtrafikens användning av flygvägar, inbegripet
  - skapandet av en enda publikation för flygvägar och flödesplanering,
  - alternativ för omläggning av allmän flygtrafik från hårt belastade områden, och
  - prioriteringsregler för allmän flygtrafiks tillträde till luftrummet, särskilt under hårt belastade perioder och krisperioder.

9. När kommissionen utvecklar och antar genomförandebestämmelserna ska kommissionen, beroende på vad som är lämpligt och utan att det inkräktar på säkerheten, ta hänsyn till överensstämmelse mellan färdplaner och avgångstider samt den nödvändiga samordningen med angränsande regioner.

▼B

KAPITEL III

FLEXIBEL ANVÄNDNING AV LUFTRUMMET (FUA) I DET GEMENSAMMA EUROPEISKA LUFTRUMMET*Artikel 7***Flexibel användning av luftrummet**

1. Med beaktande av hur de militära frågorna under deras ansvar är organiserade skall medlemsstaterna säkerställa en enhetlig tillämpning inom det gemensamma europeiska luftrummet av det koncept för flexibel användning av luftrummet som beskrivits av ICAO och utarbetats av Eurocontrol för att underlätta luftrumsplanering och flygledningstjänst i samband med den gemensamma transportpolitiken.
2. Medlemsstaterna skall årligen rapportera till kommissionen om tillämpningen av systemet med en flexibel användning av luftrummet med avseende på det luftrum som omfattas av deras ansvar i samband med den gemensamma transportpolitiken.
3. När det blir nödvändigt att stärka och harmonisera tillämpningen av systemet med flexibel användning av luftrummet inom det gemensamma europeiska luftrummet, särskilt efter rapporter som lagts fram av medlemsstater, skall genomförandebestämmelser antas inom ramen för den gemensamma transportpolitiken i enlighet med förfarandet i artikel 8 i ramförordningen.

*Artikel 8***Tillfälligt upphävande**

1. Om tillämpningen av artikel 7 ger upphov till betydande operativa svårigheter får medlemsstaterna tillfälligt upphäva en sådan tillämpning under förutsättning att de utan dröjsmål informerar kommissionen och de andra medlemsstaterna.
2. Efter det att ett tillfälligt upphävande har införts får justeringar av de bestämmelser som antagits i enlighet med artikel 7.3 utarbetas för luftrummet för vilket den berörda medlemsstaten eller de berörda medlemsstaterna ansvarar, i enlighet med förfarandet i artikel 8 i ramförordningen.

▼M1**▼B**

KAPITEL IV

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 10***Översyn**

I samband med den regelbundna översyn som det hänvisas till i artikel 12.2 i ramförordningen skall kommissionen genomföra en framåtblickande undersökning av förutsättningarna för en framtida tillämpning i det undre luftrummet av de modeller som avses i artiklarna 3, 5 och 6.

På grundval av slutsatserna från denna undersökning och med ledning av de framsteg som gjorts skall kommissionen senast den 31 december 2006 lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med, om så är lämpligt, ett förslag om att utvidga tillämpningen av dessa modeller till att omfatta det undre luftrummet eller att fastställa eventuella andra

▼B

åtgärder. Om en sådan utvidgning övervägs, bör besluten i fråga fattas före den 31 december 2009.

Artikel 11

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.